

PATVIRTINTA

Marijampolės profesinio rengimo centro
direktorius 2024 m. rugsėjo 02 d.
įsakymu Nr. V1-141

**MOKSLEIVIO, BESIMOKANČIO ELEKTRIKO SPECIALYBĖS
SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA
NR. 2-35**

I. BENDROJI DALIS

- Mokinys privalo vykdyti Marijampolės PRC darbo tvarkos taisyklių, nustatyto darbo ir poilsio laiko reikalavimus, ilsėtis, valgyti ir rūkyti tam tikslui skirtose vietose, dirbti tik tą darbą, kurį paveda profesijos mokytojas, ir tik tada, kai yra žinomi saugūs jo atlikimo būdai.
- Praktinių užsiėmimų metu būti dėmesingam, atidžiam, atsargiam, nesikalbėti su pašaliniais ir netrukdyti dirbti kitiems.
- Palaikyti tvarką darbo vietoje.
- Darbo vietoje neturi būti pašalinių žmonių.
- Mokinys privalo dirbti su asmeninėmis apsaugos priemonėmis
- Mokiniui draudžiama dirbti su įrengimais, įrankiais jei jis nėra apmokytas neinstrukuotas, kaip reikia saugiai dirbti šiais įrankiais ir įrengimais.
- Praktinių užsiėmimų metu užtikrinti švarą ir tvarką darbo vietoje, stebėti praėjimų.
- Draudžiama be profesijos mokytojo žinios patikėti darbo priemones kitam asmeniui, savavališkai atlikinėti darbus nesusijusius su užduoties vykdymu. Pasišalinti iš darbo vietos galima tik gavus profesijos mokytojo leidimą.
- Darbuotojas turi žinoti darbo vietose (objektuose) esančius saugos ir sveikatos apsaugos ženklus bei vykdyti tai, ką tie ženklai nurodo.

Simbolis	Reikšmė	Simbolis	Reikšmė
ĮSPĖJAMIEJI ŽENKLAI			
	Bendrasis įspėjamasis ženklas		Įspėjimas. Elektros srovės poveikis
	Įspėjimas. Galima susižeisti galvą		Įspėjimas. Karšti paviršiai
	Įspėjimas. Slidus paviršius		Įspėjimas. Pavojus kristi
	Įspėjimas. Kenksminga arba dirginanti medžiaga		Įspėjimas. Degi medžiaga
ĮPAREIGOJAMIEJI ŽENKLAI			
	Bendrasis privalomasis veiksmas		Skaityti gamintojo pateiktą įrenginio eksploatavimo instrukciją, aprašymą

	Būtina vilkėti apsauginius drabužius		Būtina avėti apsauginius batus
	Šiukšles mesti į šiukšliadėžę		Būtina dėvėti kepuraitę
DRAUDŽIAMIEJI ŽENKLAI			
	Bendrasis draudžiamasis ženklas		Eiti pašaliniams asmenims draudžiama
	Draudžiama šiukšlinti		Draudžiama rūkyti
INFORMACINIAI ŽENKLAI			
	Rinkimosi vieta		Rūkymo vieta
	Pirmoji pagalba		Skubios pagalbos telefonas
	Evakuacinis išėjimas tiesiai		Avarinis išėjimas
	Evakuacinis išėjimas į kairę		Evakuacinis išėjimas į dešinę
	Gesintuvas		Gaisrinės žarnos ritinys
	Gaisrinis hidrantas		Gaisro aliarmo skelbimo vieta

10. Mokinys privalo dirbti su asmeninėmis apsaugos priemonėmis:

10.1. kojoms ir pėdoms apsaugoti;

10.2. rankoms ir plaštakoms apsaugoti;

10.3. apsauginiais darbo drabužiais.

11. Mokinys privalo:

11.1. dirbti su asmeninėmis apsaugos priemonėmis ir naudoti jas darbo metu;

11.2. rūpestingai prižiūrėti ir naudoti pagal paskirtį asmenines apsaugos priemones;

11.3. laiku pranešti profesijos mokytojui apie jų nusidėvėjimą, užteršimą, netinkamumą naudoti ir apie tai, kad baigiasi jų naudojimo terminas;

II. PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI. SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

1. Pavojingi ir kenksmingi veiksniai:

1.1. elektros srovės poveikis – galimos traumos, širdies darbo sutrikimas, net mirtis. Rankiniai darbo įrankiai turi būti su izoliuotomis rankenomis, draudžiama liesti plikomis rankomis neizoliuotas srovines elektros įrangos dalis; naudotis tik patikrintomis dielektrinėmis priemonėmis;

1.2. elektrostatinis laukas, elektromagnetinis laukas, elektros lanko bei jo degimo produktų poveikis - galimos traumos, širdies darbo sutrikimas, nudegimai, mirtis. Neliesti plikomis rankomis neizoliuotų srovinių elektros įrangos dalių, nepriartėti draudžiamu atstumu iki įtampą turinčių dalių;

1.3. netvarkinga darbo vieta (slidžios, nelygios grindys ir laiptai, nėra turėklų) - paslydimas, pargriuvimas – galimos įvairaus sunkumo traumos: kaulų lūžiai, raumenų sistemos sužalojimai. Darbo vietoje grindų, grindinio dangos turi būti neslidžios, sausos, lygios, pastoviai valomos. Jeigu dėl darbo specifikos grindys būna šlapios ir slidžios, būtina dėvėti apsaugančią nuo paslydimo avalynę;

1.4. nepakankamas darbo vietos apšvietimas – didėja akių nuovargis, regos susilpnėjimas, galimos darbo klaidos. Jeigu bendras apšvietumas yra mažesnis už reikalaujamą, būtina didinti šviestuvų kiekį ar papildomai naudoti kilnojamus šviestuvus;

1.5. aštrūs įrenginių, inventoriaus, mechanizmų kampai, netvarkingi įrenginiai, įrankiai ir kt., įrengimų ir įrankių eksploatavimo taisyklių nesilaikymas – galimos traumos. Pastoviai tikrinti įrankių ir įrengimų techninę būklę, tvarkingumą. Nedirbti su netvarkingais įrankiais ir įrengimais, juos naudoti pagal paskirtį ir prisilaikant jų eksploatavimo taisyklių reikalavimų;

1.6. dulkės (organinės ir neorganinės kilmės) – neigiamas poveikis organizmui, galimos alerginės ir profesinės ligos. Jeigu dulkių kiekis ore viršija leistiną normą ir dulkėtumo negalima sumažinti, reikia dėvėti tinkamai priderintą respiratorių;

1.7. besisukančios ar kitaip judančios neuždengtos mechanizmų ir įrengimų dalys – galimos traumos. Neliesti rankomis besisukančių ar kitaip judančių dirbančio įrenginio dalių, kurių negalima uždengti apsaugomis, skydais; nedėvėti darbo rūbų palaidais skvernais, atsegtomis rankovėmis, nenešioti raiščių;

1.8. kritimas iš aukščio – galimi įvairūs sužeidimai. Pasilypėjimui naudoti tik stabilias, tvarkingas paaukštinimo priemones. Draudžiama nuo paaukštinimo priemonių šokti. Dirbant aukštyje naudoti apsauginį diržą, esant galimybei įrengti apsauginius aptvarus;

1.9. krentantys daiktai – galimi galvos, galūnių sužalojimai. Daiktus, įrankius, medžiagas darbo vietoje sudėti taip, kad jie negalėtų nukristi; nebūti vietose, kur vyksta krovos darbai, nestovėti po pakeltu ar keliamu kroviniu;

1.10. fizinė perkrova – galimos traumos, raumenų patempimai. Nekelti vienam daiktų (ruošinių, dėžių, įrenginių), viršijančių leistiną krovinio kėlimo normą. Jeigu nėra galimybių tai atlikti dviems, būtina naudotis kėlimo įrenginiais;

1.11. triukšmas - neigiamas poveikis klausos organams, visam organizmui. Bendras triukšmo lygis darbo vietoje neturi viršyti 80 dBA. Jei šis lygis viršytas, esant galimybei pasitraukti iš triukšmingos zonos, išjungti triukšmo šaltinį. Jei to atlikti neįmanoma, būtina dėvėti apsaugines ausines, ausų kištukus (antifonus).

2. Prieš darbų pradžią ir darbų eigoje turi būti nustatytos (nustatomos) pavojingos zonos, kuriose nuolat veikia arba gali veikti (atsirasti) rizikos veiksniai:

3. Pavojingos zonos, kuriose nuolat veikia pavojingi ir/arba kenksmingi veiksniai, turi būti aptvertos apsauginiais aptvarais, kad kliudytų darbuotojams, neturintiems teisės patekti į tokias zonas.

4. Nuolat stebėti, kad paaukštinimo priemonių darbo paklotas ir aptvėrimai būtų tvarkingi ir patikimai pritvirtinti. Darbo paklotas turi būti lygus, horizontalus, be angų. Kai pastolių paklotas išdėstytas aukštyje 1,3 m ir daugiau, turi būti įrengtas aptvėrimas.

5. Aptvarai, apsaugantys nuo kritimo iš aukščio, turi būti ne žemesni kaip 1,1 m, su porankiu viršuje, 0,15 m aukščio ištisine papėdės juosta apačioje ir 0,5 m aukštyje nuo pakloto paviršiaus - su viduriniu tašeliu, arba būtina naudoti kitas lygiavertes apsaugos priemones.

6. pagrindinės apsaugos priemonės, naudojamos žemosios įtampos elektros įrenginiuose: izoliuojančios lazdos, izoliuojančios ir matavimo replės, įtampos indikatoriai, dielektrinės pirštinės, įrankiai su izoliuotomis rankenomis, laidų apvalkalai, izoliatorių gaubtai, izoliacinės juostos, skirtos darbui esant įtampai 0,4 kV įrenginiuose;

7. papildomos apsaugos priemonės, naudojamos žemosios įtampos elektros įrenginiuose: dielektriniai kaliošai, dielektriniai kilimėliai, izoliuojantys pastovai, kilnojantieji įžemikliai, apsaugos nuo elektros plakatai ir ženklai, laikini aptvarai, skydai ir širmos, įžeminimo troseliai užmetimui, apsaugos akiniai;

8. Kiekviena asmeninė apsaugos priemonė turi:

8.1. apsaugoti nuo galimų kenksmingų, pavojingų veiksnių, esančių darbo aplinkoje, nesukeldama didesnės rizikos darbuotojo sveikatai ir saugai;

8.2. atitikti ergonominius reikalavimus ir esamą darbuotojo sveikatos būklę;

8.3. tikti (būti atitinkamai priderinta) darbuotojui.

9. Prieš darbo pradžią, gauti tiesioginio vadovo užduotį, susipažinti su darbų vykdymo tvarka ir saugiais darbo metodais.

10. Apsirengti tvarkingus ir tinkamo dydžio darbo drabužius, užsisagstyti juos, apsiauti darbo avalynę, patikrinti asmenines apsaugos priemones ir naudoti jas pagal paskirtį. Draudžiama dirbti su suplyšusiais, atsilapojusiais, netvarkingais darbo drabužiais.

11. Atidžiai apžiūrėti savo darbo vietą, pašalinti nereikalingus daiktus, galinčius trukdyti dirbti, įsitikinti, ar grindys sausos, neslidžios, neužkrautos vaikščioti skirtos vietos, vizualiai patikrinti, ar pakankamas vietinis apšvietimas.

12. Apžiūrėti elektros įrenginius: ar nenutrūkę elektros laidai, jungiantys įrenginį su elektros tinklu, ar nepažeista jų izoliacija, ar laidai apsaugoti nuo atsitiktinių mechaninių pažeidimų, patikrinti apsauginius aptvarus ir blokuotes, įjungimo ir išjungimo įtaisus.

13. Susipažinti su atliekamų darbų, darbo įrenginių būkle ir darbo režimu.

14. Jungiant elektros įrenginius įsitikinti ar pakankamo ilgio kabelis, jo prailginimui

galima naudoti tik tvarkingus pramoninės gamybos prailgintuvus.

15. Patikrinti numatomas naudoti dielektrines priemones, įsitikinti, kad nepraėjęs jų patikros laikas.

16. Tvarkingai ir patogiai darbui susidėti įrankius, pagalbines priemones.

17. Pastebėjus bet kokį gedimą, netvarką ar keliantį pavojų veiksni, informuoti profesijos mokytoją. Darbo nepradėti, kol nebus pašalinti visi trūkumai.

18. Vykdyti darbo tvarkos taisyklių, nustatyto darbo ir poilsio laiko reikalavimus,

19. Darbo vieta turi būti aptveriamą ir paženklinama. Dirbantysis turi būti izoliuotas nuo žemės ir nesiliesti prie įžemintų ar įnulintų konstrukcijų.

20. Būtina naudotis nurodyme ar pavedime nurodytomis darbų saugos priemonėmis.

21. Įrankius ir darbo priemones naudoti tokius, kad jų darbinės dalies matmenys nebūtų didesni už atstumą tarp skirtingų fazių srovinių dalių.

22. Darbo metu turi būti užtikrinta, kad dirbantieji neprisiliestų prie greta esančių įtampų turinčių dalių.

23. Draudžiantis įjungti įtampą ženklas "NEJUNGTI! ĮRENGINIUOSE DIRBAMA" kabinamas ant elektros aparatų, kuriais įtampa išjungiama ar atjungiama, pavarų rankenų arba elektros aparatų valdymo elementų.

24. Įtampa patikrinama specialiai tam skirtais išbandytais ir patikrintais įtampos indikatoriais.

25. Išbandytas indikatorius – tai toks indikatorius, kuris yra išbandytas gamintojo nustatyta tvarka ir nepasibaigęs bandymo galiojimo ar naudojimosi juo terminas.

26. Patikrintu laikomas toks indikatorius, kurio veikimas buvo patikrintas specialiu prietaisu gamintojo nurodytu būdu arba elektros įrenginiuose, turinčiuose įtampą, prieš tikrinant juo įtampos nebuvimą atjungtame įrenginyje.

27. Naudojantis įtampos indikatoriumi būtina vykdyti jo gamintojo instrukcijoje nurodytas saugos priemones.

28. Dirbant elektros linijose ir elektros įrenginiuose būtina imtis tokių saugumo priemonių:

28.1. darbai turi būti atliekami tik įvykdžius, priklausomai nuo darbo pobūdžio, ar profesijos mokytojo reikalavimų;

28.2. su įtampos indikatoriumi įsitikinama, ar nėra įtampos. Prieš tai įtampos indikatorius turi būti patikrintas prilietus jį prie įtampą turinčių dalių. Draudžiama įtampą tikrinti su kontroline lempa;

28.3. darbo metu pastoviai stebėti, ar įžemintos atjungtos elektros įrenginio srovinės dalys.

28.4. darbo metu draudžiama leisti pašalinius asmenis į savo darbo vietą.

29. Būtiną saugos priemonę įstatant ir išimant saugiklius:

29.1. išimti ir įstatyti saugiklius galima tik tada, kai linijoje nėra įtampos;

29.2. jeigu saugiklių sistema išjungta su kirtikliu, pirmiausia išjungiamas kirtiklis ir ant jo pakabinamas draudžiantysis užrašas: "NEJUNGTI! ĮRENGINIUOSE DIRBAMA";

29.3. išimant ir įdedant saugiklius:

- jei yra įtampa iki 1000V, būtina naudotis izoliuojančiomis replėmis ar kitais

prietaisais saugikliams išimti ir priemonėmis akims apsaugoti;

29.4. įstatant ir išimant saugiklius, jei kontaktuose yra srovė, negalima kūnu liestis prie objekto metalinių dalių;

29.5. draudžiama naudoti savos gamybos saugiklių lydukus;

29.6. elektros paskirstymo pultai, skydai turi būti užrakinti;

29.7. elektros paskirstymo skyduose, pultuose ir pan. esantys užrašai bei elektros paskirstymo schemas turi būti aiškūs ir tvarkingi.

30. Būtinios saugos priemonės atliekant darbus aukštyje:

30.1. kopėčios darbui aukštyje gali būti naudojamos tik tada, jei kitų saugesnių įrenginių naudojimas yra netikslingas dėl mažos rizikos ir trumpos jų naudojimo trukmės arba dėl kitų darbo vietos (statybvietsės) ypatumų, numatytų statybos projekte, kurių pakeisti darbdavys negali;

30.2. nešiojamų kopėčių atramos turi būti apsaugotos nuo slydimo, pritvirtinant prie jų viršutinių ar apatinių galų bet koki kopėčioms nuslysti neleidžiantį įtaisą ar panaudojant kitus slydimą pašalinančius būdus;

30.3. naudoti tik pakankamo aukščio kopėčias, lipynes. Kopėčios, kuriomis lipama į darbo vietą, turi būti pakankamai ilgos, kad kyšotų virš paaukštinimo, ant kurio reikia užlipti, jeigu daugiau nėra už ko tvirtai laikytis;

30.4. naudojant daugiadetales (sekcijines) sudedamąsias arba ištraukiamąsias kopėčias, atskiros jų dalys turi būti tvirtai sujungtos viena su kita ir fiksuotos;

30.5. mobilios (perstumiamos) kopėčios turi būti pastatytos stabiliai ir lipant jos neturi judėti;

30.6. dirbti ant kopėčių leidžiama tik tose patalpose, kurių aukštis ne didesnis kaip 4-5 m. Aukštesnėse patalpose leidžiama dirbti tik ant pastolių ar iš autobokštelių.

31. Dirbant nuo kopėčių, būtina laikytis tokių reikalavimų:

31.1. draudžiama dirbti stovint ant pakopos, kuri yra arčiau kaip 1 m nuo kilnojamųjų kopėčių viršūnės;

31.2. draudžiama pastatyti kopėčias didesniu kaip 75° kampu, nepritvirtinus jų viršutinės dalies;

31.3. draudžiama stovėti ant kopėčių dviem žmonėms;

31.4. ant pristatomųjų kopėčių draudžiama dirbti su kilnojamaisiais elektros įrankiais, atlikti suvirinimo darbus.

32. Dirbant ant konstrukcijų, po kuriomis yra įtampą turinčios srovinės dalys, remonto įtaisai, įrankiai turi būti pririšti, kad nenukristų; medžiagos, įrankiai ir detalės į viršų paduodami lanksčia izoliacinės medžiagos virve.

33. Būtinios saugos priemonės dirbant su rankinėmis elektros mašinomis, įrankiais ir kilnojamais šviestuvais:

33.1. darbuotojai, vykdantys darbus su elektrifikuotais mechanizmais, turi būti apmokyti saugiai dirbti su jais ir instruktuoti;

33.2. kilnojamųjų elektrifikuotų įrankių ir mechanizmų įžeminimas turi būti vykdomas atsižvelgiant į gamintojo pateiktus naudojimo dokumentus ir įrankių bei mechanizmų klasę;

33.3. jeigu dirbant dingo įtampa, taip pat pertraukų metu, būtina elektros įrankį atjungti nuo elektros tinklo.

34. Dirbant su rankinėmis elektros mašinomis ir įrankiais draudžiama:

- 34.1. atlikti bet kokį rankinių elektros mašinų, įrankių bei jų elektros laidų remontą;
 - 34.2. laikyti rankose jų elektros laidus ir kabelius, naudotis jais nešant įrankius, juos tampyti;
 - 34.3. liesti pjovimo, judančius įrankius, valyti drožles jiems nesustojus;
 - 34.4. palikti juos įjungtus į tinklą;
 - 34.5. dirbti ant pristatomų kopėčių.
35. Prieš pradėdant tempti laidus, naudojantis išvyniojimo įrenginiu, trasoje reikia statyti stebėtojus, kurie kontroliuos išvyniojimą.
36. Paskutinės 5-6 vijas iš ritės reikia išvynioti rankomis. Laidas prieš tai turi būti pritvirtintas prie artimiausios atramos.
37. Išvyniojant laidą rankomis, draudžiama juo save apsijuosti.
38. Pjaustyti laidus galima tik specialiu instrumentu. Prieš pjaunant, laidą prie pjovimo vietos reikia apvynioti viela. Kirsti laidus kirstuku draudžiama.
39. Darbo metu remontuojamų įrenginių detalės turi būti tvarkingai sudedamos, kad netrukdytų saugiai dirbti.
40. Darbo metu elektrikas privalo naudotis tik techniškai tvarkingais įrankiais, kuriems taikomi šie reikalavimai:
- 40.1. žnyplių ir replių rankenėlės turi turėti apsauginę izoliaciją;
 - 40.2. atsuktuvai turi būti teisingai išgaląsti, rankenėlės tvirtai uždėtos ir padarytos iš izoliacinės medžiagos;
 - 40.3. veržlių raktai turi būti naudojami tik tvarkingi ir atitikti veržlių dydį, draudžiama naudoti tarpiklius, kontraktus ir prailgintus raktus vamzdžiais;
 - 40.4. plaktukas, kirstukas ir kiti įrankiai negali ant penčių turėti sukietinimų, įtrūkimų, atplaišų.
41. Dirbant keliese, darbo veiksmus derinti tarpusavyje.
42. Esant reikalui, elektrikas turi atlikti skubius darbus ir jam nepriskirtame objekte, jei jis supažindintas su šio objekto energijos tiekimo schema ir įrenginiais, apie atliktą darbą pranešti tiesioginiam vadovui.
43. Elektros įrenginiuose turi būti užrakinti:
- 43.1. narveliai ir spintos, kuriose yra veikiančios elektros įrenginiai;
 - 43.2. elektros įrenginių patalpos;
 - 43.3. elektros įrenginių aptvėrimo vartai ir durys;
 - 43.4. komutacinių aparatų pavaros, prie kurių yra galimybė prieiti pašaliniams asmenims.
44. Elektros įrenginių raktai turi būti budinčių darbuotojų ar atsakingų už elektros ūkį apskaitoje. Jie išduodami darbų vykdytojui, prižiūrinčiajam arba darbų vadovui. Raktų išdavimas bei gražinimas turi būti registruojamas žurnale.
45. Baigus remontą, įrenginiai išbandomi kartu su įrenginius aptarnaujančiais (ekspluatuojančiais) asmenimis.
46. Apsaugos nuo elektros reikalavimai:
- 46.1. neliesti drėgnomis rankomis elektros laidų, kabelių, kištukų, prietaisų ar įrenginių;
 - 46.2. nedirbti su elektros įrankiais ar prietaisais, jeigu prisilietus jaučiamas elektros

srovės poveikis;

46.3. nedirbti su netvarkingais elektros įrankiais, prietaisais ar įrenginiais;

46.4. dirbti tik su įžemintais prietaisais bei įrenginiais;

46.5. panaudojus elektros įrankį, prietaisą ar įrenginį, tuoj pat išjungti;

46.6. nedirbti su elektros prietaisais, jei ant jų pateko skystis.

47. Leidžiama nepavojinga vienkartinė keliamo ir pernešamo krovinio masė kartu dirbant kitą darbą (iki dviejų kartų per valandą): vyrams – 5-25 kg; moterims – 3-16 kg.

48. Darbo metu užtikrinti švarą ir tvarką darbo vietoje, stebėti praėjimus, susidariusias atliekas pamainos pabaigoje, pašalinti į tam skirtą vietą.

49. Draudžiama be tiesioginio vadovo žinios patikėti pareigas ar darbo priemones kitam asmeniui, savavališkai atlikinėti darbus nesusijusius su užduoties vykdymu. Pasišalinti iš darbo vietos galima tik gavus tiesioginio vadovo leidimą.

50. Įvykus elektros įrenginių pažeidimams arba avarijai, elektrikas privalo imtis priemonių, kad nesusidarytų pavojus žmonių gyvybei, gaisrui kilti ir įrenginių sugadinimui. Taip pat imtis priemonių gedimams arba avarijai likviduoti.

51. Pirmosios pagalbos nukentėjusiam nuo elektros srovės priemonės priklauso nuo nukentėjusiojo būklės, atpalaidavus jį nuo elektros srovės. Tokiai būklei nustatyti reikia nedelsiant imtis šių priemonių:

51.1. jeigu nukentėjęs laidą laiko rankoje rankose, tai jo pirštai gali taip stipriai susispausti, kad bus neįmanoma išlaisvinti laido iš jo rankų. Todėl teikiantis pagalbą turi greitai išjungti įtampą toje įrenginio dalyje, kurią liečia nukentėjęs. Atjungti reikia iš jungiklio ar kito atjungiančio aparato pagalba arba išsukti kamštinius saugiklius, ištraukti kištuką iš kištukinio lizdo;

51.2. jeigu nukentėjęs yra aukštai, įrenginį atjungus ir atpalaidavus nukentėjusį nuo elektros srovės, jis gali nukristi. Tuo atveju reikia imtis priemonių, užtikrinančių nukentėjusio saugumą;

51.3. jei įrenginio atjungti pakankamai greitai negalima, reikia imtis priemonių nukentėjusį atpalaiduoti nuo srovinių dalių, kurias jis liečia. Tai daryti galima imant už jo sausų drabužių, bei vengiant prisiliesti prie greta esančių metalinių daiktų ir drabužiais neapdegintų nukentėjusios kūno dalių. Taip pat galima perkirsti laidus kirviu, kastuvu sausu mediniu kotu arba nukirpti juos kitu atitinkamu izoliuotomis rankenomis įrankiu (replėmis ir kt.). Kirsti arba kirpti laidus reikia paeiliui - kiekvieną laidą atskirai. Jei galima, rekomenduojama stovėti ant sausos lentos, medinių kopėčių ir pan.;

51.4. atpalaidavus nuo srovės, nukentėjusįjį paguldyti ant nugaros ant kieto pagrindo;

51.5. patikrinti, ar jis kvėpuoja;

51.6. patikrinti, ar yra pulsas;

51.7. visais atvejais kviesti gydytoją.

52. Įvykus avarijai nedelsiant išeiti iš pavojingos zonos ir informuoti tiesioginį vadovą.

53. Esant ypatingam avariniam atvejui evakuotis iš pastato artimiausiu keliu, vadovaujantis evakuacijos schemomis ir ženklais.

54. Patikrinti remontuojamų įrenginių įžeminimo (įnulinimo) tvarkingumą.

55. Patikrinti visų naudotų apsaugos priemonių, prietaisų, įrankių skaičių ir tvarkingumą.

56. Sutvarkyti darbo vietą, kurioje buvo dirbama. Surinkti visus naudotus įrankius.

57. Informuoti profesijos mokytoją apie darbo metu pastebėtus trūkumus, turėjusius įtakos saugiam pavesto darbo atlikimui.

Instrukciją parengė: Darbų ir civilinės saugos inžinierius

V. Naruševičius